

REDACTIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl. 1.

Nr. de Duminecă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se inapoiază.

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:

pe 1 șir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sînt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Răspundem.

II.

Martii, la 13/25 Maiu „Dreptatea“ aducea un articol, în care deși ne înjură țeapăn pe două coloane, la sfârșit totuși autorul spune: „nu voesc eu să trag pe nimeni, decât voesc să le expun aceste icoane în chip de fotografii... pe seama celor ce se vor recunoaște însăși“... Ear' ca să înțelegemă nepricepuților recunoașterea, în articolii următori (nr. de Mercuri și Joi) ne afișează atât pe noi cât și pe „Tribuna“, potențând în același timp și înjurările.

E, desigur, un act de istețime, ca „Tribuna“ nu vrea să se recunoască nici după-ace a fost numită.

Noi vrem să lichvidăm însă cu confrății noștri țemșoreni, cel puțin în ceea-ce privește partea politică a seriei de articole.

La personalități nu răspundem din respectul ce-l purtăm cetitorilor noștri și pentru a se învedera că nu noi „murdărim“ — cuvântul e al „Dreptății“ — dragostea și bună-înțelegerea.

Cei cari sunt în elar cu politica mocsonyistă — d'a aștepta momentul oportun și de a ne ține departe de ori-ce „demonstrațiuni“, cuvânt sub care este a se înțelege toate manifestările politice ale vieții noastre naționale — desigur nu se vor mira când vor afla, că „Dreptatea“ (nr. 105) ne ceartă pentru-că ne-am arătat nemulțumirile noastre asupra stării actuale de organizare — ori mai bine: desorganizare — a partidului național.

Când oare nu 'i-a convenit grupului mocsonyist politica d'a nu face nimic?

Și earăși: cine a combătut oare mai cu înverșunare pe „tribuniștii“ cari au organizat partidul aducându-l în stare de a întreprinde acțiunile politice dela 1892 încoaci?

Având adorațiuni pentru starea înfloritoare de până la 1890, când necontestaver solidaritatea partidului nostru era încheată, organismul nostru recunoscut respectat și stimat de toți“ (aceasta desigur numai pentru-că president era dl Babeș și nația se punea la cale din Căpolnaș!), „Dreptatea“ (nr. 106) nu este decât consequentă combatându-ne și strigând, că voim să „nimicim“ partidul!

Și atunci însă noi am cerut acțiuni politice clare, conducere sănătoasă și organizare conștientă, ear' nu dinastie care să se mândrească numai că stă în fruntea Românilor, dar' în realitate nu face nimic pentru cauză. Ba am pornit războiul chiar pentru de-

tronarea presidentului și în scurtă vreme 'l-am și dat gata.

Ș'atunci „Luminatorul“ — ca azi „Dreptatea“ — a strigat că sîntem desmățați, rebeli, anarhiști, și dl Babeș, ajutat de comitetul seu, a dat contra noastră comunicat oficios. Pește câteva luni însă cei grupați în giurul „Tribunei“ au primit dela însăși reprezentanța poporului conducerea, care — cele petrecute sînt dovada! — a mers bine numai căta vreme au veghiat asupra ei și amicii noștri.

Zadarnic vine deci organul țemșorean cu articole în care zice „să stăm pe lângă solidaritate și program“ — căta vreme aceasta solidaritate nu se manifestă prin acțiuni impunătoare ear' conducătorii actuali declară ca „vremurile sînt grele“ și ca deocamdata lupta trebuie încredințată numai presei, națiunea nu poate privi asemenea articole ca leac pentru vindecarea răului, ci starea actuală va considera-o ca fiind anormală și va da sprijinul ei nu acelor cari zic să stăm pe loc, până se vor schimba lucrurile — va să zică tot nenorocitul de moment oportun! — ci celor cari zic: să lucrăm înșine și fără preget, ca să schimbăm în bine lucrurile.

Ar fi, într'adevăr, o nenorocire, când poporul s'ar lua după niște politicieni cari socot, că ideea cu unirea naționalităților, pentru aceiași luptă dreaptă, nu se poate realiza nici peste o sută de ani (vezi „Dreptatea“ dela 19 Februarie), și desaproabă ori ce discuție asupra organizării noastre actuale, deși recunoaște, că ea n'are absolut nici o valoare practică („Dreptatea“ dela 14/26 Maiu).

Că este o mare și fundamentală deosebire de vederi între noi, vechii tribuniști și mocsonyști, și că peste tot, „Dreptatea“ n'a renunțat încă la ideile ei al căror pat cald este casina națională din Budapesta, dovadă e tocmai articolul din nr. 106 dela 14/26 Maiu, unde se scrie:

„Adevăratul dușman al existenței noastre naționale nu este Ungurul, ci el trebuie căutat în acele sfere mai înalte, cari, fie din monarchia întregă astro-ungară, fie din alte țări străine, decid chiar și asupra sorții viitorului elementului ungiuresc...“

„Poporul nostru știe bine, mai altes cel din Bănat, cine tună orbiș asupra lui depozându-l și scoțându-l din avutul strămoșilor săi, ocupându-i vatra și comuna întregă; el știe cine dă pururea și cu veri-cine spate în contra românului, pe toate terenele vieții publice? Ungurul nu e așa. Un gurul, trimis chiar cu forța și împins ca și de spate din partea stăpânirii între Români, se împacă și înprietonește cu românul, și tolosește averea sa și ori rămâne între români de țînș, ori se duce, dar' asupra averii românului nu tună. Politicianii noștri cei de, calibrul ușor și cu ochii țînțiți tot mereu spre Viena, Berlin

și spre alte locuri, ar pute să-și deschidă ușor mintea numai dacă s'ar întreba: fire-ar oara cu puțină ori ba, ca stăpânirea din Budapesta să comită față de noi atâtea ilegalități, atâtea mari și nerușinate volnicii și abuzuri, câte le-a comis de exemplu, numai dela „așternerea memorandumului“ încoace, dacă numitele cercuri decizătoare nu ar fi consimțit, nu ar fi voit asta?“

Dualismul româno-maghiar, pe care odată dl Babeș, silit de comitetul național ce presida, l'a perhorecat, eată-l deci, apare cu întreg pervazul său kossuthist, pentru-că de, ce să-i faci: cei dela Timișoara sînt convinși, că dușmanii naționalităților sînt la Viena, Berlin și București, căci la acesta face aluzie prin cuvintele „alte locuri“... Doar nu de mult au acuzat pe Regele Carol, că a consimțit, cu ocazia visitei la București a M. Sale Monarchului nostru, să fim dați „pe mâna lui Banffy“, ear în numărul dela 24 Februarie (8 Martie) ocăra pe dl. Sturdza, că de ce nu face ca guvernul și regele Greciei, să zică adecă: „mai bine să perim cu toții, decât să mai suferim asupra țării noastre!“... (textual).

Socotim de prisos ori-ce vorbim...

Ca încheiere ținem să constatăm un lucru: nu li-se șede celor din Timișoara să ne acuze că am tămăiat anume persoane. Da, noi am scris cu însuflețire în „Tribuna“ despre luptători de care în urmă ne-am despărțit... Ii laudăm însă când luptau voincește... Cum era să nu scriem cuvinte de laude celor cari n'au dat îndărăt nici în fața temniții, cum era să nu sărăm în foc pentru dl Dr. I. Rațiu când îl vedeam între baionetele gendarmilor?!...

„Dreptatea“ scria însă „Mocsonyi lumina noastră“, „Mocsonyi lumina Banatului“ și a tuturor Românilor chiar după ce dl Mocsonyi se pusese de-a curmezișul mișcării naționale, vrînd să împedice ori-ce acțiune pe vremea când comitetul național zăcea în temniță.

Cine e de „condamnat“, cine a stat cu șira spinării încovoată, cine a „cădelnițat“ în chip „scârboș“, publicul a judecat deja... și nu în favoarea celor din Timișoara!

Știm, că nu de mult, „Tribuna“ și în ceea-ce privește lucrurile din România, intrase în vederile mocsonyiste, acuzînd de tradare guvernul românesc. În timpul din urmă însă, au apărut articole care păreau că însemnează o abandonare a direcției care — acum este anul — se manifestase cu atâta furie.

Imprumutându-și seria de articole „sensazionale“ vor oare cele două ziare să „combată“ acum earăși împreună?

Vom vedea.

Mergînd pe acest teren, care — am dovedit deja — este strîm hotărîrilor conferențelor naționale, cele două ziare ne vor găsi adversari hotărîți. Și ori cât ar scrie „Dreptatea“ ear' „Tribuna“ de ar reproduce chiar și de două ori articolele aliatei sale, cu vechia stăruință noi vom continua să lucrăm așa cum a lucrat vechia „Tribuna“.

Da, sîntem mândri că noi am început în partid „discuțiunile și ciocnirile de idei“ și dacă „Dreptatea“ (numărul 106) ne impută aceasta ca crimă, e dovadă că nici acum, ca întotdeauna, celor dela Timișoara nu le place să gîndească...

În virtutea negustoriei de vorbe numai, pe terenul politic nimeni nu se poate însă impune.

Golul și reducerile ce s'au produs la „Dreptatea“ sînt, de sigur, cele mai nefindoioase dovezi despre adevărul de mai sus. Ear' dacă confrății dela Timișoara nu s'au convins nici până acum despre acest adevăr, cu atît mai reu pentru densi.

Strossmayer șei de partid. De telegramă din Agram, că episcopul croat Strossmayer, ca virilist, a luat asupra sa rolul de conducător al opoziției în Dieta Croației.

Treizeci ani de domnie

Regelui Carol I.

(Urmare)

Proclamațiunea Consiliului de Miniștri adresată poporului trei zile mai tîrziu, în 2/14 Aprilie, glăsuia ast-fel:

„Români! Înalta locotenență, prin proclamațiunea sa, v'a dat în cunoștință, că dela voi numai depinde acum fericirea României și, putem zice, ființa ei.

„Sunt zece ani de când, în trei rînduri și în cele mai mari și mai solemne ocașii, ați declarat, ați votat în unanimitate că cunoașteți, că împrejurările politice și pozițiunea noastră geografică cer imperios sau să fim o națiune unită și tare, sau să perim, și că nu vom pute fi o națiune, de nu vom ave pe Tronul României un Domnitor, care să fie membru al uneia din familiile domnitoare în Occident. Astăzi dorința voastră e împlinită mai mult încă decât cea mai mare ambițiune națională ar fi putut preinde.

„Principele Carol I este membru a două familii domnitoare și cari încă sînt din cele mai strălucite, din cele mai puternice. Este rudă de-aproape, și încă din ramura de sus, cu familia Regească a Prusiei, cu acea familie ce tot-deauna a născut din stîlul său eroi și care a dat pe Frideric-cel-Mare, ce prin știința și voința sa prefăcî Ducatul cel mic ce i-a încredințat națiunea într'unul din cele mai puternice Regate ale Europei.

„E rudă, prin două ramure, cu Napoleon III, și încă considerat ca făcînd parte din însăși acea familie Bonaparte, însemnate de mîna lui Dumnezeu, ce dete lumii încremenite doi Napoleoni, cari, adorați ca niște semi-zei,

o conduseră, cum conduce magnetul ferul, la democrație, la respectul naționalităților, la gloria cea adevărată și neperitoare.

„E fiul Alteței Sale Regale Carol Anton Ioachim, Principe De Hohenzollern, capul partidei liberale a națiunii celei mai liberale și celei mai învătate din lume, a națiunii germane. Fiul singurului Principe din lume care, pentru unirea, pentru unitatea Germaniei, a știut a merge cu sacrificiul până a se scobori de pe tron și care astăzi, stimat, adorat de glorioasa Germanie, este unul din cei mai de căpetenie conducători ai ei spre libertate și unitate, Carol I al Românilor este el însuși unul dintre cei mai stimați și iubiți Principi ai Europei, pătuns de cele mai nobile și liberale principii, modest cum este tot-deauna virtutea și tare ca credința când are o datorie de implinit.

„Români, cu mâna pe conștiință, în acest moment sacru, în care în adevăr cerul se deschide pentru România spre a înregistra nemărirea ei ca națiune, jurăm înaintea voastră, înaintea lui Dumnezeu și a Europei, că avem asigurarea, că Carol I al Românilor va conduce România pe calea dreptății, a virtuții, a libertății și că numai prin el și cu el ea va pute fi și-și va pute îndeplini misiunea ce i-a însemnat Providența. În picioare dar, Români, ora mântuirii a sunat! Cartea vieții României s'a deschis înainte-vă; cu o mână pe ranele voastre sângerând și cari erau în ajun de a cangrena și în ceealaltă cu pana vieții, mergeți și scrieți în plebiscit: Carol I. Domn al Românilor. Providența, voind a ne lumina prin semne chiar, a făcut că, în ziua de 8 (20) Aprilie, în care se încheie plebiscitul, CAROL I. împlinește 27 ani. Providența, voind a ne deștepta, a făcut ca Dunărea, acest fluviu, căruia datorim protecțiunea Europei, să iea naștere, să aibă isvorul în țeara chiar unde a născut CAROL I. Domnul României. Votați dar Români, cu vechea voastră credință, votați cu tăria voastră românească, votați în unanimitate și fără un minut de șovăire, și intrigile toate se vor nimici și, cu proclamarea votului vostru, se va proclama, se va afirma ființa Patriei române.”

În 8 (20) Aprilie se votă prin plebiscit Domnia lui Carol de Hohenzollern.

Imediat, cu data din 12 (24) Aprilie, Ioan Brătianu ducea la Düsseldorf două scrisori ale Locotenentului Domnești, una către Principele Carol-Anton de Hohenzollern și alta către Alesul României.

Cea dintăiu avea următoarea cuprindere:

„Domnul Ioan C. Brătianu, trimis înadins către Augustul vostru fiu, Principele Carol I, alesul națiunii române, este însărcinat în același timp să complimenteze respectuos

pe Alteța Voastră în numele nostru și în numele României.

„Alteța Voastră ați sacrificat coroana sa pentru realizarea marelui unități a glorioasei sale patrii. Dumnezeu astăzi vă răsplătește puind prin mâinile poporului român o altă coroană pe capul iubitului său fiu.

„Principe! Lunga voastră experiență și legitima voastră influență, ce patriotismul exemplar a creat Alteței Voastre pe lângă Majestatea Sa Regele Prusiei, ne asigură că Majestatea Sa va binevol să dea asentimentul și aprobarea sa alegerii atât de fericite, deservite de poporul românesc.

„Alteța Voastră, care ați știut să puneți o coroană în serviciul unei mari idei, veți ști să apreciați importanța votului rostit de poporul român, care aspiră la realizarea unei idei nu mai puțin mărețe, aceea a fundării la gurile Dunării a unui Stat, care poate deveni de cea mai mare importanță pentru Europa și pentru Orient, ca și pentru ascendentul binefăcător al Prusiei peste toți creștinii din Orient.

„Virtuțile cele mari, iubirea voastră de libertate și de justiție au făcut să se nască în inima Românilor credința, că Augustul vostru fiu va ști să-i conducă pe calea prosperității și a măririi. Români așteaptă cu fericire ziua, în care vor pute primi în mijlocul lor pe Carol I. Ar fi cea mai sigură garanție a unui viitor fericit, dacă Augustul și adoratul lor ales s'ar sul pe treptele Tronului spriginit pe brațul Augustului și virtuosului său părinte.”

Scrisoarea către Carol I glăsuia astfel:

„Români, chemați a alege pe Principele lor, V'au oferit Coroana României. Până-ce plebiscitul va fi investit cu formele prescise de lege și proclamat, domnul Ioan Constantin Brătianu este însărcinat cu marea onoare, de a aduce la cunoștința Alteței Voastre acest mare fapt și a Vă saluta în numele nostru și în numele României.

„Chemat de Providența divină și de vorturile unui popor întreg a lua rînd printre Principii cei mari, fundatori de dinastii europene, geniul Vostru, Principe, Vă va da, fără îndoială, puterea de a Vă ridica peste dificultățile diplomatice, de cari puteți fi încungiurat în acest moment. Cel mai sigur mijloc de a învinge aceste dificultăți, de a le înlătura este de a le preîntîmpina, de a pute să li se opue faptul îndeplinit, de a lua cât mai curînd stăpînirea Tronului, pe care de astăzi înainte nimeni nu Vi-l poate smulge. Singura esitare, dacă e permis să aibă ea acces la o inimă mare, ar face să se nască dificultăți reale.

„Principe! Cinci milioane de Români Vă așteaptă cu brațele deschise, cu entuziasm.

O lume întreagă salută de pe acum cu avînt pe Suveranul României.”

În 1/13 Maiu o delegațiune, compusă din d-nii Vasile Boerescu, Gheorghe Costaforu, Ludovic Steege și Gheorghe Știrbei, prezintă la Düsseldorf Alteței Sale Regale Principei Carol-Anton de Hohenzollern actul de alegerea de Domn a fiului său, dimpreună cu următoarea adresă:

„Poporul român a simțit, ca ori-ec popor june, care aspiră a vieții și care are conștiința puterii sale, că cea dinău condițiune de existență pentru o națiune este de a stabili principiul stabilității în putere. După exemplul și al altor națiuni, el 'și-a ales Suveranul său ereditar afară din siml său, într-o familie de sânge regal, avînd tradițiuni glorioase și istorice. În mâinile Măriei Tale Regale, Principe Carol de Hohenzollern, el își încredințează soarta sa.

„Suntem fericți, Principe, de a pute depune în mâinile Măriei Tale Regale actul formal, care constată votul unanim al națiunii române. Adunarea electivă îl confirmă tot în aceeași unanimitate.

„Poporul român Vă așteaptă cu o vie impaciță, Principe. Astăzi ești capul seu legitim. Alegerea Voastră este expresiunea voinței unei națiuni autonome, care a lucrat în virtutea dreptăților sale seculare, recunoscute și respectate prin tractate europene.

„Vino, Principe, de Te pune în capul acestui popor, care a știut printre secolii de chinuri să-și conserve intactă naționalitatea sa. Vino în țeara aceasta; acolo vei afla urme ale eroilor și Principilor, astăzi predecesorii Voștri, cari sînt demni de ilustrii Voștri străbuni.

„Națiunea română are încredere în viitorul seu, căci are conștiința de vitalitatea sa și cunoaște avuția sorgințelor sale. Măria Ta are acum să asigure acest viitor.

„Destinurile Voastre, Principe, se confund chiar de astăzi cu acele ale patriei noastre. De acum înainte, în rugăciunile noastre, unind numele Vostru cu acela al țării noastre, vom ruga Providența să răspîndească asupra lui Carol I, Suveranul nostru mult iubit și asupra României binefacerile sale tutelare.”

În aceeași zi de 1/13 Maiu 1866, înainte de a pîși la alegerea Principei Carol, Adunarea întrunită în dealul Mitropoliei din București a votat decisiunea următoare:

„În considerațiunea deferinței ce datorează înaltei Porți și Puterilor garante, Adunarea, interpretă fidelă a voinței naționale necurmată și afirmată cu atîta tărie de Divanurile ad-hoc, de toate Adunările ulterioare și acum în urmă de Corpurile legiuitoare

la 11 Februarie, precum și de plebiscitul din 2—8 Aprilie:

„Declară pentru ultima-ora, înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, că voința nestrămutată a Principatelor-Unite este, de a rămâne pururea aceea ce sînt, o Românie una și nedespărțită, sub Domnia ereditară a unui Principe străin, luat dintr'una din familiile suverane ale Occidentului, și că Principele ereditar al României una și nedespărțită este Principele Carol Ludovic de Hohenzollern-Sigmaringen, pe care și Adunarea, la rîndul seu, îl proclamă sub numele de Carol I.”

Boala A. S. R. Principei Ferdinand.

Toate cercurile societății din București, ba întreaga țeară, este încă tot sub stăpînirea emoțiunii ce produce peripețiile boalei prin care trece prințul moștenitor.

Toate ziarele din București constată cu trista ocazie a boalei A. S. R. Principei Moștenitor, nemărginita iubire ce poporul românesc arată cu acest privilegiu Dinastiei.

„Voința Națională” zice:

Și dacă este ceva care să ne întărească în aceste zile negre, e cu adevărat numai unanimitatea și spontaneitatea cu care gravitatea situației a fost numai decât înțelesă de tot ce este suflare patriotică în țeara aceasta, este manifestarea atât de generală a îngrijirii adânci, ce pe toți de odată ne-a cuprins, cu același înțeles și cu aceeași intensitate, pentru destinele Patriei ce părea a-i plăce prevedinței să le arunce din nou în cumpăna bărbăției noastre.

„Timpul” scrie:

Dela un capăt la celalalt al patriei e o jală pe care condeul nostru e incapabil să o descrie: nu e om cu mintea întreagă și cu cât de puțină iubire de neamul românesc, care să nu se entremure la gândul — nouă pare că tot nu ne vine să credem — că crisa dureroasă prin care trecem ar pute să aibă un desnodământ fatal. Și cu toate acestea nu mai avem altă speranță decât în geniul cel bun al Țării-Românești.

Vor să se convingă scepticii de ceea-ce însemnează iubirea poporului pentru cei meniți să-i conducă destinele? N'au decât să facă drumul, spre Palatul Cotroceni. Vor întâlni aci oameni de toate vrstele, din toate naționalitățile și din toate straturile sociale, îndreptându-se spre Palatul princiar, îngrijeați peste măsură de știrile grave, pe cari le dau azi buletinele medicale; în cur-

HERO ȘI LEANDRU

(VALURILE MĂRII ȘI ALE AMORULUI)

Tragedie în 5 acte

de

GRILLPARZER

Trad. în metrul original

de

CONSTANTIN BERARIU.

Actul V.

(Urmare).

Naucleros:

Durere!

Hero:

Frângi mâinile? acuma prea târziu!
Te miri? și plîngi? O, lăsatore amic!
El s'a nerezut în sbuciumata mare
De nimene scutit, de nici un zeu,
Și mort a fost aflat la mal, acolo.
Intrebi, de vină cine-i? Vezi! Acesta
Și eu, cu sacerdotă, eu fecioara — ah!
A lui Menander Hero, eu și el,
Noi amîndoi. El mi-a răpit odihna.
Cu viclesug și uneltire hătră,
Să nu mai am recuget liniștit;
Ear' eu, cu el unită, adormii.
Venit furtuna, ea mi-o stinse lampa,
Din funduri svércoli a mării valuri,

Cînd inota el fără călăuză:
Intunecoșii nori zăceau pe mare,
Steluțe stinse, noaptea pretutindeni,
Și el, înotătorul dulcelui amor,
Iubire, milă n'avu nicăire.
Iși ridică privirea către zei,
Dar' înzadar! Nu-l auziau? Dormiau?
Și el căzu, căzu! Eși din valuri,
Și mai odată, tare 'n dorul seu,
Dar' prea uniți erau în contra lui
Amic și dușman, ură și iubire:
În gura mării lacomă deschisă
El a căzut — și mort rămase, mort!
Eu vreau să plîng, să smulg a mele vine,
Ca să mă 'ncungiure grozava mare
Cu valuri mari de lacrimi și de sânge,
Adâncă ca a lui, ucizătoare,
Ca marea, ce pe el a înghițit.

Naucleros:

Leandru, o amicul meu cel blînd!

Hero:

Zi: totul el era. Ce-a mai rămas,
Sunt numai umbre, trece, e nemica.
Resufli-i era aer, ochiul soare,
Putere creatoare a naturii corpul,
Vieața lui, vieața mea, a ta,
A lumii toate. Am lăsat să moară,
Și am murit cu ea. Amice, vină
Să fim la propria înmormîntare.

Ai două haine, el nici una n'are,
Dă-mi una, haidem, să-l înmormîntăm.
(Naucleros dă jos mantaua, lante o ia)

Hero:

Odată încă trupul să-i ating,
Frumosul corp, de caldă viață plin,
Din gură sfat să-i sug și mîngăiere.
Apoi — dar ce apoi? — La el!
(Cătră păzitorul reîntors):

Mă'mpiedeci?

Vreau la amic! Și cine mă oprește? Tu?
(Face o mișcare repede, apoi părăsita de puteri
pleacă capul și mâinile. Iante îi sare în ajutor.)
Te du! Omorui greu și eu l-am omorît.
(Ese la stînga.)

Sacerdotul (cătră lante):

Urmează!

(lante ese.)

Sacerdotul (cătră Naucleros):

Stăi! perduță 'ți-e vieața;
Eu însă-ți ert, de-l duci acasă mortul,
Și vei păstra tăcere. Ești tu singur?

Naucleros:

Mai am amici veniți dela Abydos.

Sacerdotul:

Să fiți de-a gata. — Unde-i mortul?

Păzitorul:

Stăpâne, e în templu!

Sacerdotul:

Cum, în templu?

Păzitorul:

Așa e datina.

Sacerdotul:

E datina? Să fie!

De datini să ne ținem, ele-s bune.
Acum la ea! Lipsindu-i turburarea
Pe rană timpul balsam lin va pune.
Simțirea asta 'n germeni nădușită
Acum o va feri de-ademenire,
Și sfîntă — Hai și tu! Ear' voi urmați
Toți es.

Altă scenă.

(Interiorul templului. Mijlocul este acoperit de o
perdea, atîrnată între colonne. În fața scenei la
dreapta statua lui Amor cu o cunună atîrnată de
braț.)

(Fete vin și se ocupă cu arangiarea vaselor de
jertfă și cu desbrăcarea de podoabele de flori. Două
din ele se apropie de fereangă. lante vine.

Iante:

Lăsați, lăsați! Să-i dați puțină pace!
Pe scumpul, bunul seu amic jălește.
A dat de locul, unde l-au adus,
Ea l-a găcit, de nimeni îndreptată;
Căzută în genunchi a plîns cu buhot,
A încercat cu propria suflare
Și cu șiroiu de lacrimi să-l învie.
Și cînd el, mort, nu o băga de seamă

tea Palatului dela Cotroceni stau sute de oameni, comentând, intristați, textul buletinelor și interogând cu grije pe rarii privilegiați cari pot pătrunde până la patul de durere al Augustului Bolnav.

Și nu mai ia sfârșit pelerinajul acesta. Veștile cele mai crude sânt răspândite în public și fiecare caută să se convingă dacă Dumnezeu a rezervat într'adevăr Terei românești o încercare așa de crudă.

Eată acum ultimele știri de ieri:

Orele 7 și jumătate. Sosește M. Sa Regina, care este întâmpinată de A. S. R. Prințesa Maria. Prințesa se afla mai înainte în grădina, împreună cu micii prințipi, culegând flori.

Orele 8. Medicii sffrșesc consultul și redactează următorul buletin:

După o noapte mediocră, astă-dimineață starea A. S. R. este din nou ceva mai bună.

Dr. Buicliu, Dr. Cantacuzino, Dr. Kremnitz.

Orele 8 1/2. Prințesele se simt atât de bine, încât dl Dr. Buicliu li permite să schimbe câteva cuvinte cu Regina și cu Prințesa.

Orele 8 1/2. Sosesc ministrii G. Cantacuzino și Ionel Brătianu. Ei se urcă în Palat; după câteva momente apare dl Ionel Brătianu, care dă următoarele amănunte dlui general Macarovic: „Starea Prințeselor este ceva mai bună decât ieri dimineață. Drul Buicliu crede, că azi și mâne vom ave ultima fasă a crizei; deasemenea crede că o criză ca aceea de Joi noaptea nu se va mai repeta“.

Știrile alarmante ce au circulat în tot timpul nopții și azi dimineață, au adunat o lume enormă în curtea Castelului.

Orele 9. Se deschide biserica din curtea Palatului. Lumea se îngrămădește să intre ca să asiste la serviciul divin și să înalte rugi ferbiți către Atotputernicul pentru scăparea Augustului bolnav.

După câteva minute vine și A. S. R. Prințesa Maria, însoțită de d-ra Casimir. Prințesa e foarte slăbită și pare abătută. E îmbrăcată cu o foarte simplă rochie bleu marin.

Lumea face loc salutând cu respect. În curtea Palatului apare dl A. Stolojan. D-sa comunică ziaristilor, că prințesele are mici accese de tuse, dar' respirația li este mai bună ca ieri, 49 pe minut.

Orele 10. Prințesa Maria intră în Palat. Dl general Robescu telefonează M. S. Regelui, că respirația A. S. R. prințeselor

S'a aruncat pe trupul lui cel palid
Cu pieptul seu pe pieptul lui cel scump,
Cu gura 'n gură și cu mâna 'n mână.
Atunci oprî ea glasul plin de jale;
Dar', cum mē tem, adună ear putere
Durerei și mai mari. — Eu nici odată;
E dulce a ave, a pierde însă

(Sacerdotul vine cu păzitorul și Nauceros, pe care-l urmează mai mulți amici; toți vin din dreapta.)

Sacerdotul:

Ea unde-i?

Iante:

Colo.

Sacerdotul:

Dați perdeaua 'n laturi!

Iante:

Stăpâne!

Sacerdotul:

Ridicați-o! Nu lăsați poporul!

(Fereștea se ridică. Se vede Celsa, la care duc multe scări.)

(Leandru zace de-a curmezișul pe o nasălie. Hero, ceva depărtată, culcată jumătate pe scări, răzimată pe cotul drept, privește la mort, pare-că plină de curiozitate.)

(Va urma.)

devine din moment în moment mai normală.

Prințesele a beut un păharel de cognac. După câteva minute a cerut ear' un păharel de lapte.

Orele 10 și jumătate sosește dl Dimitrie Sturza, prim-ministru.

Ora 12 dl Dr. Buicliu a făcut următoarea declarație M. S. Reginei, ministrilor și persoanelor de distincție ce o încongiurau:

— Am câștigat o zi. Partea stângă începe să se resolve foarte repede. La orele 11 fără un sfert am făcut o punctuație la dreapta și nu a eșit decât un pic de sânge fără nici o materie purulentă, ceea-ce mă liniștește cu desăvîrșire.

Situația generală mai bună ca ieri.

Situația în Orient.

După câteva zile de pace relativă, încep din nou să circule știrile cele mai alarmante asupra situației în Orient.

Pe de-o parte Grecia se împotrivesc la multe din cererile Turciei, ear' pe de alta Turcia mobilizează nouă și considerabile forțe.

Peste 50.000 de rezerviști au fost chemați sub arme și aceste trupe sânt cu mare activitate înarmate și expediate din Asia-mică în Turcia europeană.

În același timp se observă o mare agitație în populația turcească. Turcii vor să tragă din victoriile lor tot folosul posibil, și caută să inspăimēnte Europa cu o revoluție care ar ave consecințe teribile, dacă nu se acoardă Turciei despăgubirile pe care le cere dela Grecia.

Această politică a Turciei are de scop probabil să ție în frēu pe Bulgari și pe Sērbii, cari ridicaseră pretenții mari în Macedonia, dându-le a înțelege că imperiul turc e în stare, pe calea armelor și a proclamării unui rēșboiu sfânt dorit de populație, să sfărime toate micile state balcanice.

Populația turcească de insulă, încurajată de succesele din Tesalia, începe să devie amenințătoare pentru creștini.

Creștinii pe de altă parte nu vor să primească autonomia cu nici un preț și cer necontenit alipirea la Grecia.

O altă dificultate e alegerea unui principe care să guverneze Creta. Greu se va găsi un membru al unei mari familii prințiare europene, care să primească răspunderea unei situații așa de tulbure și de primejdioasă ca aceea din Creta.

Cum se vede, situația redevine extrem de gravă în orient și nu se știe ce va aduce ziua de mâne.

Una din condițiile pe cari le pune Poarta la încheierea păcii cu Grecia, este și desființarea capitulațiilor acordate supușilor greci. Eată semnificarea acestei condiții:

Prin tratatul de comerț și de navigație încheiat între Turcia și Grecia la 1855, fi care din statele contractante asigură celuilalt tratament națiunii celei mai favorizate. Astfel supușii eleni din Turcia au căpătat dreptul de a se bucura de imunitățile și privilegiile acordate puterilor europene.

Grație acestor „capitulații“, influența greacă în imperiul turcesc a crescut enorm. În adevăr nici Sērbii, nici Bulgarii nu se bucură de privilegiile acordate Grecilor.

Așa fiind, se înțelege ce interes aveau toți supușii creștini ai Porții să îmbrățișeze cultura și limba greacă. Grecia a căutat totdeauna să acoarde cetățenia elină tuturor supușilor otomani cari vorbesc grecește, și acestia treceau astfel dela starea de raiale expuse arbitrarului administrației turcești, la situația de europeni privilegiați.

Grecii perzēnd privilegiile excepționale de până acuma, perd și influența pe care au avut-o până azi.

NOUȚĂȚI

Arad, 1 Iunie n. 1897.

Din cauza sfințelor sērbători de Mercuri și Joi, numărul proxim va apure Vineri la ameză.

Kossuthiștii din Arad au ținut ieri după ameză o conferență sub presiulul vice-presidentului partidului, *Pless Mór*, în cauza cuotei și a §-ului 16 din proiectul de lege despre judecătorii curților cu jurați. La propunerea membrului *Dr. Mülek*, conferența kossuthistă a hotărât, ca partidul să protesteze în contra acestor două lucruri, și în adunarea generală a municipiului să ceară, ca: comitetul municipal al orașului Arad să aștearnă Dietei o adresă de protestare în contra §-ului 16 al proiectului de lege despre judecătorii curților cu jurați, care paragraf mai ales ținde la restrîngerea libertății presei.

Neerolog. Duminecă, în 18/30 Maiu a reposedat în Lipova, în etate de 46 de ani, d-na *Ana Crețian* născută *Miloș*, soția d-lui *Constantin Crețian*, învătător în Lipova și deputat sinodal. Inmormēntarea s'a sēvșit a doua zi, Luni, la oarele 4 după ameză. — Fie-i țērina ușoară!

Români de batjocură. Numerosul public ce furnica alaltăieri Duminecă d. m. pe trotuarele Aradului a putut să vadă petrecēndu-se o adevărată comedie, de-a lungul stradei principale. Intre orele 5—6 după ameză vre-o cinci trāsuri treceau încet de cătră casa orașului, pe lângă teatru spre podul *Murēșului*: era o *muntă română țerănească*; bărbați și femei toți în haine de sērbătoare. În trāsura întâia era mireasa cu prietenele sale, ear' în cea din urmă o musică țigănească și vre-o doi țerani voinici, dintre cari unul ținea fluturând în aer un uriaș steag tricolor-unguresc, pe care mai era și inscripția cu litere de-un cot: „*Éljen Káddebő Ferencz, képmisé!*“. Chiar Ungurii și Oveii se opriau în loc și priviau comedia rîzēnd cu hohot. — Oare nu vor și țeranii nostri să prindă odată minte și să nu se mai facă de batjocură, necinstind — astfel mărăța sērbare a nunții românești?

„**Basme Iașiane.**“ Sub acest titlu a apărut tocmăi acum un frumos *vals pentru piano*, de *Ciprian Porumbescu*, într'un fascicol elegant de 6 pagini, format mare și se află de vēnzare atât la librării, cât și la sora decedatului compositor, la doamna *Mărioara L. Rațiu* născută *Porumbescu*, ca editoare, în *Buzēu* (România). Prețul unui exemplar: 80 cruceri.

Noua ediție a acestei compozițiuni este însoțită de următorul apel:

„Prin moștenire fiind în posesiunea compozițiunilor mult regretatului meu frate *Ciprian G. Porumbescu*, am dorința, ca aceste compozițiuni pline de melodii românești să fie cât se poate de răspândite între on. public român. M'am decis a le țipări și eda în edițiuni populare, broșuri de câte 16 pagini, al căror preț pentru abonați să nu treacă peste 75 cr. (1 leu 50 bani). În acest scop îmi permit a lausa printre On. public român liste de subscripțiuni, făcēnd apel spre a fi încurageată în această întreprindere națională. — *Buzēu*, Aprilie 1897. *Mărioara L. Rațiu* născută *Porumbescu.*“

Mică ușurare. Ministrul ung. de comerț a trimis un circular cătră toate municipiile, prin care aduce la cunoștință, că interesele de întârziere după darea de drumuri în viitor se vor reduce dela 6% de până acum la 5 percente.

Francezii nu vor să-l primească pe împăratul Germaniei. Zilele trecute ziarul parisian „*Gaulois*“ adusesse știrea, că a înțrebat pe mai multe persoane de distincție: dacă află ori nu cu puțință, ca împăratul *Wilhelm* al Germaniei să vină la expoziția universală, ce se va arangea la anul 1900 în Paris? În numărul din urmă, nu-

mitul ziar continuă cu publicarea opiniei date în chestie de bărbații de stat, generali și mai mulți învătăși ai Franceiei, cari toți declară, că *venirea la Paris a împăratului Wilhelm e cu nepuțință și necorectă.*

Atentat în contra trenului. Se telegrafează din *Timișoara*, că în apropiere de *Chichiuda-mare* un individ încă necunoscut a descărcat arma asupra trenului accelerat, ce venia de cătră *Budapesta*. Glonțul a străbătut prin fereastră unui vagon de clasa I a și s'a înfipt în plafonul cupeului, fără însă a răni pe cineva.

Ucis de trāsnet. Cu prilegiul unei furtuni din zilele trecute, un sătean cu soția sa, din *Sânpetru-nemțesc*, ajuși de tempestate la marginea pădurii, s'au refugiat amēndoi în niște tufișuri și s'au învălit într'o haină mai groasă. Un fulger s'a descărcat tocmăi asupra lor și bărbatul a rămas mort pe loc, ear' femeia a scăpat nevătēmată.

Congresul de pace în Hamburg. Știrile din urmă spun, că al VIII-lea congres internațional de pace se va ține anul acesta în orașul *Hamburg* și se va începe în ziua de 12 August st. n.

Catastrofă în Pisa. În timpul unei ceremonii religioase la catedrală, o lumină a căzut pe o statuă a Sfinței *Fecioare* și a dat foc unei draperii. — Deși flăcările s'au stins repede, totuși s'a produs o panică mare. — În urma învălmășelei au fost 7 morți și 17 răniți, dintre cari trei în mod grav.

Dl preot Gavril Bodnariu, unul dintre tinerii și distinși preoți ai *Bihorului* ne scrie, că, după un serviciu de 11 ani la altarul bisericeii, din motive de forță majoră e silit să abzeică de oficiul preoției și să-și asigure pe altă carieră.

Face deci un apel, și noi de asemeni îl recomandăm publicului românesc, în special d-lor advocați și notari români, cari au trebuința de un muncitor harnic și onest și de o peană bună ca a d-lui *Gavril Bodnariu*, — să reflecteze la dînsul și să se adreseze în cauza lui la redacția ziarului nostru.

Posta redacțiunii.

Sph. Carta D-v. am citit-o cu mare plăcere. Am avisat ieri răspunsul, pe adresa dorită. M. s.

ULTIME ȘTIRI

Rēșboiul greco-turc.

Turcii mobilizează.

Constantinopol, 31 Maiu n.

Un întreg tren de armată a plecat din *Miradli*. Până acum s'au transportat 70 companii la hotarul sērbobulgar.

Turcii în Tesalia.

Constantinopol, 31 Maiu n.

S'au dat ordine pentru restaurarea moștelor neglijate din *Tesalia* și în cauza secestrării domeniilor *Wakuf*.

Măceluri în Creta.

Londra, 31 Maiu n.

După rapoarte sosite din *Caneeva*, conducătorii trupelor cretane din *Candia* au promis restaurarea din nou a aqueductelor nimicite. *Vineri* noaptea o ceată de *Bașibozuci* au năvălit într'un sat creștin din apropierea *Candiei* și au măcelărit 15 Cretani, între cari și 2 femei.

Redactor responsabil: *Ioan Russu Străvan*.

„Victoria“

institut de credit și de economii,
SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții	fl.	300.000
Fond de rezervă	„	100.000
Depuneri	„	1.000.000
Circulația anuală	„	15.000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fără privire la termenul de abzicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

60— [4]

Direcțiunea institutului.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesvary és társai
Deva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA“:

58— [7]

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Mersul trenurilor

(Valabil dela 1 Maiu 1897.)

Dela Arad pleacă:

Cătră Budapesta:

Trenul de Oradea-mare, dimineața	5.10
„ de povară, după ameazi	3.56
„ accelerat, dimineața	8.18
„ de persoane, înainte de ameazi	11.20
„ „ „ seara	9.35

Cătră Ardeal:

Tren de persoane dimineața	6.30
„ până la Soborșin după ameazi	1.50
„ de persoane, după ameazi	4.30
„ accelerat, seara	7.02
„ până la Radna, seara	6.40

Cătră Timișoara:

Tren de persoane, dimineața	6.20
„ „ „ înainte de ameazi	11.25
„ omnibus, după ameazi	5.—

Cătră Seghedin:

Tren de persoane dimineața	4.45
„ „ „ înainte de ameazi	8.55
„ omnibus, după ameazi	4.10

Cătră Brad:

Tren de persoane, dimineața	6.25
„ omnibus, înainte de ameazi	11.52
„ de persoane, după ameazi	5.10

La Arad sosește:

De cătră Budapesta:

Trenul de persoane, dimineața	6.06
„ „ povară „	9.10
„ „ persoane, după ameazi	3.55
„ accelerat, seara	6.52
„ de persoane, seara	8.47

De cătră Ardeal:

Tren dela Soborșin, dimineața	6.54
„ accelerat, înainte de ameazi	8.08
„ de persoane, înainte de ameazi	10.50
„ de persoane, seara	8.55
„ dela Radna, după ameazi	3.26

De cătră Timișoara:

Tren omnibus, înainte de ameazi	10.43
„ de persoane, după ameazi	3.44
„ „ „ noaptea	10.55

De cătră Seghedin:

Tren omnibus, dimineața	8.48
„ de persoane, după ameazi	6.30
„ de persoane, noaptea	10.26

De cătră Brad:

Tren de persoane, dimineața	8.03
„ omnibus, înainte de ameazi	11.—
„ de persoane, seara	6.44